

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Dominica infra octauas natiuitatis christi. III Sermo. XV

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Dominica infra octa. natiuitatis

ista. Per istos tres significantur tres status. scilicet incipientium. proficientium. et perfectorum. Qui omnes pro opere incarnationis ipsi debent laudare deum et gratias agere deo pro tam magno beneficio et tam immensa dilectione. quod videlicet tunc se exinanivit ut pasceret omnium pastorem. et visus est et adamanus est ab inope pauper. factus dilectus propter similitudinem. non solum autem. sed et propter mansuetudinem et iustitiam. Quod per eum scilicet promissiones adimplere sunt. quod iniquitates remisse sunt. quod superbi demones cum principe suo iudicantur. Inquit Bernardus super cantica ser. lxx. **U**n sicut dicit idem Bernardus. super cantica sermone. c. ad finem. Licet christus potuisset aliter redimere genus humanum absque ulla difficultate. maluit tamen cum iniuria sui. Et hoc ideo. ne pessimum et odiosissimum vitium ingratitude actionem reperiret in homine. Hanc multum fatigationis assumpsit ideo ut multe dilectionis hominem teneret. commoueret ad gratiarum actiones difficultas redemptionis quem minus fecerat deuorum conditionis facilitas. Quid enim dicebat homo creatus et ingratus. Gratias quidem condidit. sed nullo amoris vel laboris grauamine. Si quidem dixit. et factus sum quem admodum et vniuersa. Quid magnum est. cum quilibet in magna verbi facilitate donauerit. sic beneficium attenuat creationis. humana impietas magnitudinis materiam non sumebat. unde amoris causa esse debuerat. Sed obstructum est os loquentium iniqua luce clarius. Nam iam patet quem admodum pro te homo dispendium fecerit. de domino seruus. de diuite pauper. caro de verbo. de dei filio hominis filius fieri non despicit. Veneno iam te et si de nichilo factum non tamen de nihilo redemptus. Sex diebus condidit omnia. et te inter omnia. At vero per totos triginta annos operatus est salutem tuam in medio terre. Quantum laborauit sustinens carnis necessitates hostis temptationes. Nonne sibi crucem aggrauavit ignorantiam mortis cumulatit horrore. Dec Bernardus. Nec itaque considerantes puenisse hominibus et incarnatione christi. tam angeli quam pastores. quam Symeon glorificabant et laudabant deum. Quibus

auditis tanquam nouis et insolitis merito parentes eius mirabantur. Nos igitur fratres charissimi pro tam maximo beneficio christi studeamus ei reddere laudem et gloriam. Non solum autem pro isto sed etiam pro omnibus alijs beneficijs diuinis. Nichil enim deus vult ab homine nisi gloriam et laudem. Nec melius honoratur quibuscumque incensionibus vel oblationibus quam gratiarum actionibus. Unde Hermes trimegistus libro suo de natura deorum inquit. Nequo in deo sunt omnia et ipse est omnia nos non habentes quod dignum ei reddamus gratias agentes ei ipsum adoremus. Nec enim sunt summe incensionibus cum gratie aguntur deo a mortalibus. Dec ille. Agamus igitur gratias deo pro omnibus ut per hoc a minimis veniamus ad maxima. Et de opere redemptionis perueniamus ad beatitudinem glorificationis. Quam nobis prestare dignetur dominus noster ihesus christus. Amen.

Dominica infra octauas natiuitatis christi. III

Sermo. XV

Uter ihesus cre-

scibat et confortabatur plenus sapientia et gratia dei erat in illo. Luce feci deo capitulo Veritatis assertor precipuus magus pater Augustinus in libro de vera religione scribens de operationibus christi quas operatus est operando salutem in medio terre. sic ait. Tota vita christi in terris per hominem quam gestit disciplina morum fuit. Omnia enim bona mundi christus contempsit que contemnenda docuit. et omnia mala sustinuit que sustinenda precepit. Nec ille. Vult dicere Augustinus quod christus veniens in mundum omnia facienda per nos vel vitanda a nobis in se exemplificauit. Iuxta illud Iohannis. xiiij. Exemplum enim dedi vobis ut et vos ita faciatis. Unde sicut alia opera sue conuersionis cum factus esset perfecte etatis nobis proposuit in exemplum. sic et opera sue infantie. ut sic omnibus omnia fieret. In Ambrosium super Lucam libro. iij. Et ideo euangelista ponderans huiusmodi infantie etatez nobis

in exemplū. ppositā de christo notāter scribere non obmisit dicens. Puer crescebat. Nec enī dubium quin. ppter nos ista dicta sunt. Nam sicut idē Lucas in eodē capitulo in fine ait. Proficiebat etate sapientia et gratia apud deū et apud homines. dicens enim. proficiebat apud deum. addidit. et apud homines. vt daret intelligere quia qui sanctus erat propter homines. hominibus proficere voluit et proficere se ostēdebat. Licet igitur fm diuinitatē crescere nō poterat i sapientia et gratia. tamē in assumpta hūanitate fm carnis subazvere crescebat. fm vero sapientia et gratia anime nō crescebat sed se crescere ostendebat. fm q̄ i corporis magnitudine procedebat se maiorem sapientia habere ostendebat. qui tamen ab instanti conceptionis sue omni sapientia fm etiā anima plenus erat. ppter nos igitur sicut factus est puer ita et crescebat et confortabatur plen⁹ sapientia. sicut dicit thema nostrū. In quibus verbis tria tanguntur. Primo christi puritas admirabilis. cum dicitur Puer. Secundo profectus etatis delectabilis. cū dicit. crescebat et confortabatur. Tertio plenitudo virtutum incōparabilis. cū subditur. plen⁹ sapientia et grā dei erat in illo.

¶ Dixi primo q̄ in verbis premissis tangitur puritas christi admirabilis. cum dicitur. Puer. Sicut autē dicit omnes grāmatici puer dicit a pura etate. eo q̄ illa etas pura sit et innocēs ab omib⁹ delictis. Et christus voluit eam ostēdere vt significaret q̄ nō nisi tales qui essent vt pueri mundi intrabūt in regnū celozū. Luce. xviii. Sinite paruulos venire ad me. Taliū enim est regnum celozū. Voluit ergo apparere paruulus quadruplici ratione. Primo ad docendū homines innocentie puritatē. Puer enī dicit a puritate. Christus autē habuit triplicē puritatē. scilicet originalis conceptionis. actualis ignorantie. et corporalis impotētie. Christus enī sanctificat⁹ ab instanti cōceptionis sue. tps fuit plen⁹ sapientia ab eodē instanti. et christus nullā resistentiā habuit in eodem corpe suo. Ideo fuit depuratus ab omni infectione. Fuit etiā purus triplici puritate. cogitationis. locutionis. et operationis. Pabuit enim cogitationes mundissimas. locutiones vti-

lissimas. et operatiōes sanctissimas. Unde dicitur de eo. j. Petri. ij. Qui peccatum nō fecit nec inuentus est dolus in ore ei⁹. Talē puritatem debent habere omnes serui dei. Primo enī debent esse mundi cogitatione. Iuxta illud Jacobi. iij. Purificate corda vestra duplices animo. Secūdo debent habere puritatē vt sint mundi locutione Job. xxxij. Sententiā puraz labia mea loquent. Proverbior. xv. Sermo purus pulcerrim⁹ firmabitur ab illo. Tertio debent habere puritatē operationis. j. Thimo. ij. Volo viros in omni loco otare leuantes puras man⁹ ad deū. Jacobi. iij. Emundate manus vestras peccatores. Quos pauca sūt hodie tales pueri q̄ pro cholo: potius habent cogitationes iniquas Iuxta illud. Cogitauerūt iniquitates in corde. locutiones immūdas. Ps. Vana locuti sunt vnusquisq̄. Et vtiā tū vana et non scurrilia vel mēdosa aut etiam dolosa. Timeat igitur tales illud ps. quod cōminat eis dicens. Disperdet domin⁹ vnūuersa labia dolosa. et linguā magniloquā. Habent etiam operationes fetidas et infectas fetore luxurie Iuxta illud. De cadaueribus eorum ascendet fetor. Iob. i. pmo. Computruerūt iumenta in stercore suo. Vere magnus fetor quem etiam demones abominant. Cōmuniter videmus q̄ qui comedit alleum non sentit fetorem aliterius comedētis. Diabolus comedit alleum. quia fetidis et immūdis cogitationibus locutionibus et operationibus delectat. In signum hui⁹ in quodam obsessio habitauit in sepulcro fetido. vt dicit Paracletus et tamē horret fetore luxurie. prefertim ille demon qui est nobilioꝝ nature vltra ceteros. Istud patet de quodaz astrologo et nigromantico. De quo refert Robertus bolgoth super libz Sapientie cap. ix. Quicum quadam vice demone solito more inuocasset post longā expectationē et carminum suozū iterationem. tandem apparuit stans a longe crevestibus obturans nares suas. A quo dū quereretur incantatoꝝ. quare ita tardasset. et quare ita remotis se tenuit. Respondit demon. Fetor inquit luxurie tue non permittit me ad te accedere. Si sic abominantur demones istum fetore. q̄nto magis angeli boni. Secūdo christus voluit esse puer ad docendū ob-

Unica infra octa. natiuitatis

dientiam et subiectione. Puer enim subiectus est parentibus, imo omnibus, sic christus fuit, ut dicitur *Luce. ii.* Erat inquit subditus illis. Sic quilibet fidelis debet esse subditus et obediens superioribus suis. Iuxta quod suadet apostolus dicens *Omnis anima sublimioribus potestatibus subdita sit.* Et iterum *Obedite prepositis vestris* Subiecti estote omni creature humane. *scilicet Petri. et Ephe. v.* Subiecti inuicem in timore christi. Tunc autem vera est subiectio et obediencia cum subditus nihil agit iuxta voluntatem propriam sed superioris. Unde dicit Bernardus super cantica sermone. lxxj. Grande malum propria voluntas, que facit ut bona tua bona non sint. *Pinc. est. q. i. Reg. xv.* dicitur. *De* lior est obediencia quam vicinia. Quod tractans Gregorius. xxxv. libro *Doral.* dicit. *Obediencia merito vicinis preponitur,* quia per vicinas aliena caro, per obediencia vero voluntas propria mactatur. *Attendant hoc filij erga parentes, attendant serui erga dominos, subditi erga prelatos, et generaliter omnes fideles, erga suos confesores, ut nihil agant contra eorum voluntatem.* Nam quicquid contra preceptum illorum aut consilium aut suatum fuerit, mortiferum est et rane glorie deputatum. ita dicit Bernardus super cantica sermone. xix. ad finem. *Quod multi hodie sunt qui omnia iuxta caput suum faciunt tam carnalibus quam spiritualibus parentibus non obediunt, et sensum suum preferre ipsorum voluntati conantes, quod utique non est alio quam ex superbia procedit.* Nam sicut dicit *Dug.* d. duodecim. *abusionibus.* Inobediencie morbus ex superbie tumore procedit. *Sicut* sames ex vlcere, sic ex superbia ceterum prius manat. *Sed attendant isti christus domini qui deus existens obediuit parentibus, non despicit magister discipulos, deus homines, verbum et sapientia dei patris fabricum et feminam, dicit Bernardus super cantica sermone. xix.* Tertio christus voluit apparere puer ad docendum humilitatem. *Parvulus enim humilis est et superbi renescit.* Sic christus *Phil. ii.* humiliavit semetipsum formam serui accipiens. *Per quod* spiritus informare voluit filios fideles qui nisi humiliarentur sicut parvulus non intrarent in regnum celorum, ut dicit *Matth. xviii.* Non est enim via ad celestem exaltationem nisi per

humilitatem. *Thi. i. Petri. v. di.* Humilia mini sub potenti manu dei ut vos exaltet. *Et Eccl. iii.* Quanto maior es humilia te in omnibus, et coram deo inuenies gratiam. *Hinc dicit Bernardus super cantica ser. xxxv.* quod oportet humiliter sentire de se nitentem ad altiora, ne dum supra se attollitur cadat a se nisi in se per veram humilitatem solidatus fuerit. *Et subdit.* Non nisi humilitatis merito, maxima obtinentur. Tunc autem est vera humilitas, cum non solum ea per que nos deus per seipsum humiliat, libenter accipimus, sed etiam cum ab alijs illata libenter tolleramus. *Job per deum fuit humiliatus, David per hominem maledicentem sibi, et dico notanter quando libenter illata tolleramus.* Nam sicut Bernardus ubi supra, multi humiliantur qui humiles non sunt. *Alij enim cum rancore humiliantur alij patienter, alij et libenter.* Primi rei sunt. *Secundi innocenti, Tertij iusti.* Is ergo vere humilis est qui dicere potest. *Bonum mihi quia humiliasti me.* Hoc non potest dicere qui iniuriam est. Multo minus hoc dicere potest qui murmurat, neutri horum promittimus gratiam quod humiliatur. *Est tamen inter istos duos differentia et contentio.* Nam differunt in hoc quia qui iniuriam patitur, in patientia sua possidet animam suam. *Qui vero murmurat simpliciter perit in anima sua.* Conueniunt autem in hoc quia neuter eorum gratiam consequitur nec meretur. *Et si vnus eorum scilicet qui murmurat iram mereatur, quoniam non humiliatus sed humiliatus dat gratiam suam.* Ille vero vere humilis est qui humiliationem vertit in humilitatem. *Et ipse est qui dicit deo. Bonum michi quia humiliasti me.* *Ex predictis patet quod ad verum humilem requiruntur duo, ut scilicet sponte et libenter humilietur.* Debet ergo tacita esse et leuata humilitas. *Talis fuit Paulus qui dixit. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis ut in me habitet virtus christi.* *Hec Bernardus finaliter ubi supra.* Quarto christus voluit apparere puer propter paruum reputationem. *Puer enim pro minimo reputatur.* Sic christus *Isaie. liij.* Despectus est vultus eius, unde nec reputauimus eum *Ab die in principio.* *Ece paruulum dedi te in gremio.* *Contempnibilis tu es valde quod docuit nos ut simpliciter et non gloriose*

viuamus. Talis fuit Dauid qui de se dice-
bat. Adolescentulus sum ego et cōtemp-
Et apostolus. Si adhuc hominib; place-
rem christi seruus non essem. Vere sic est
q; qui hominib; studet placere. magne sūt
reputatiōis. Qui vero diligūt veritatez et
soli veritati intēdūt placere. nullius sunt
in mundo reputatiōis. ymo sunt magne
derisionis. Iuxta illud Deridet iusti sum-
plicitas Job. **S** Unde hodie adula-
tores pualent viris iustis et sanctis et do-
ctis quia omnia ad placitū dominorū dicūt
Et ppter hoc quia ad placitū omnia dicunt
reputant eis amici. Sed in rei veritate sūt
deceptores et capitales inimici. Nā vt dicit
Robertus bolgor sup libz Sapie cap. x.
Similes sunt illi q; suauiter radit s; gut-
tur amputat vel genam tergit sed oculum
eruit. Unde Eccl. xij. dicit. In labijs suis
indulcat inimic⁹ et in corde suo insidiatur
vt subuertat te in foveā. In oculis suis la-
crimabitur inimic⁹ et quasi adiuuās suffo-
dier te. Unde Seneca epla. xij. dicit. Ve-
nit ad me blandus inimic⁹ p amico. vicia
sub virtutū noie furripiunt. Terre hoc est
hodie videre ad oculū. q; nullus vicia ma-
iora inducit in regib; pncipib; et ceteris ni-
si adulatōres asserentes ea esse virtutes.
Nam prodigalitatē liberalitatē dicunt.
humilitatē fatuitatē asserūt. deuotionem
et cultū dei monacharū psuadent. superbi-
am honestatē astruūt. voluptatē delicias
in solatiū vertūt. Et ita hominē seducunt
et in malis morib; firmāt. vt quandoq; vs-
q; ad mortē in malis et prauis morib; con-
senescat. et moritur in eisdem. Unde si qs
vult aduertere quare diuites etiā in senū
vit emendant. facile videbit hoc ex adula-
torū blandicijs puenire. Nam cum se cre-
dūt bonos ex asseritiōe adulatorū quomo-
do possunt cōuerti vel in melius mutari.
Unde Seneca dicit epla. xcv. Non sum⁹
contenti modica adulatione. ymo si quis
nos sanctissimos modestissimos predicet
totū acceptam⁹ tanq; nobis debitū. Et cū
credimus eis q; nos laudant non corrigi-
mus nos. nec mutari volumus. quia nos
optimos credimus esse. Dec ille. Et ideo
sententiā Platonis fuit prout dicit in libro
de dicitis phoz. **Q** homines et inimicis
magis q; ex amicis pficiunt. Quia dū ini-
mici eis errores impropert corriguntur.

Amici vero nō impropert eis errores s;
tollerant et occultant. Dicit dicit Barth. a.
Inimici hoīs domestici eius. **I**taq; po-
pule meus q; te bñm dicit ipi te decipiunt
et seducūt. Tales ergo nō sunt amici. sed
inimici. Nam sicut Pollicrat⁹ dicit libro
ij. c. iij. Adulator omīs virtutis ē inimic⁹
eoq; magis cauendus q; sub amantis spe-
cie nocere nō desinit. donec rōnis obrun-
dat acumē. et luminis modicū qd adesse
videbat extinguat. Terre vt idem ait. gra-
uissime tales peccant. cū eis nocent et sub
eis infideliter agunt quib; fidem debent et
tenent. circūuenientes blandicijs et in for-
des viciorū pccipitantes. Quid odibilis
fraude et dolo. quo sub ymagine amoris et
fidei in simplicē et credulū et quod detesta-
bilis est amicū pfidie et inimiciāz neq;
cia exercetur. **Q** quō multiplicati sunt ho-
die tales sup numerū. dicit Pollicrat⁹ vbi
supra ca. vi. Et vere ita multiplicati vt nō
sit locus iustis et bonis viris in curijs pñ-
cipum ante ipos. Ex quib; omib; iam p-
qntum noceant adulatōres ipis magnis
dominis. Si igitur volūt ab eis bene ca-
uere duo eis sunt necessaria. Primo vt in
principio talib; resistant. Unde dicit Po-
licrat⁹ libro. iij. c. vij. Primos adulatorū cō-
gressus impugna. Quod tūc fit quādo vt
dicit Seneca epla. xcv. nos metipos ta-
les reputam⁹ quales nos esse scimus. non
quales nos adulatōres cōmendant. Re-
fert Seneca ibidez de Alexandro **Q** cū
ab alijs diceret filius Iouis illius dei. cō-
tigit q; in obsidione cuiusdā ciuitatis dū
circuret muros sagitta percussus est. **E**t
q; vulnus vehementer doleret ait. **O**mes
me filiū Iouis esse dicunt. sed vuln⁹ hoc
me hominē esse probat. Sic debet facere
talis princeps vel domin⁹. **V**os me dicitis
prudētē. sed ego non inuenio hoc in
me. **V**os me dicitis temperatū. s; ego fen-
tio in me defectū matim⁹. s; excedendo
modū et tēp⁹. et sic d; alijs. Sic dicebat Chir-
gilus de se sicut narrat Pollicrat⁹. **D**e
quoq; dicunt vatem. sed nō ego credulus
illis. Unde **K**atho dicit. Plus alijs dete-
q; tu tibi credere noli. **S**ecūdo necessariū
est eis vt semp habeant aliquos viros iu-
stos et literatos secū. qui eos cōtra tales
pmoniant et pccustodiant. et eos euadere
doceant. **E**zechias cū ess; vir iustissimus

Unica infra octa. natiuitatis christi

et sanctus. Legit in Isaiam prophetam in consilio habuisse. David et si sanctissimus et ipse prophetam prophetam. cum habuit Nathan prophetam in consilio suo. qui eum de non edificando templo premonuit et pro peccatis adulterij et homicidij corripuit. Salomon licet sapientissimus. tamen Nathan prophetam et Sadoch sacerdotem in consilio suo habuit. Carolus pius imperator habuit doctissimum Alcuinum. Traianus iustissimus imperator sapientissimum Pluracum philosophum. Nero licet nequam tamen habuit ipse Senecam. Alexander Aristoteles prudentissimum. Ptholomeus septuaginta interpretes librorum. Nec mirum si bene stabant eorum principum et quo sapientissimis regebant. cum sine sapientia nullus potest stare principum. inquit Politicus libro. iij. cap. vi. Unde Socrates Apollinis oraculo sapientissimus iudicatur. Tunc demum fore republicas beatas asseruit si eas philosophi regerent aut eorum rectores studere sapientie cogerent. Tales ergo viros honorent principes et non contemnunt si bene volunt imperare. Si tamen viri boni per veritate contemnant non debet per magno reputari. quia non ipsis sed contemptoribus. Nam ut ait Cicero. Quis aures clausit sicut veritatem verum audire non possit eius salus desperanda est.

Dixi secundo quod in his premissis describitur profectus etatis christi delectabilis eum dicit. Crescebat et confortabatur. In hoc christus se vera carne assumpsisse demonstravit non fantastica. Sicut enim puer esse voluit. sicut virum non nisi successiue adulescere voluit. Unde dicit. Crescebat secundum humanam naturam. Nam secundum diuinam. Pagnus dominus et magnitudinis eius non est finis. In hoc tamen saluator nos docere voluit ut in nostris actionibus quas bene agendo incipimus non sistamus. sed semper in eis ad meliora tendentes proficiamus. et sic spiritualiter crescimus usque in virum profectum. Duo tamen hic dicuntur de christo. Primo quia crescebat. Secundo quia proficiebat ad significandum cuiuslibet bene agentis duo esse necessaria. Primo augmentum virtutum interiorum. Secundo progressus in illis virtutibus et exercitatio exteriorum. Unde dicitur. **Ab. ix. dicit. Lepit. Ionathas crescere et proficere. De primo patet. Debet enim cre-**

scere in septem precipuis virtutibus. Et primo in certitudine fidei et cognitionis. Unde. **ij. Cor. x. Spem habemus crescentis fidei vestre. De modicitate fidei reprehensus est Petrus. in odice fidei quare dubitasti. Mathei. xij. Sed bene creuerat mulier chanaanica que audiuit. Mulier magna est fides tua. Et Centurio cui dictum est. Non inueni tantam fidem in israel. Secundo debet crescere in seruire deuotionis. quod seruire magis lucet in orationis continuatione et lacrimarum effusione. **Deuter. ij. Fons paruus creuit in flumem marem. Hoc est. Parua deuotio in principio et pauca lacrima in puericia debet postea crescere in flumem in senio. Sicut fecit David qui dicit de se. Lauabo per singulas noctes lectum meum lacrimis. Sed certe multi seruiunt in principio quod deficiunt in fine et in senio. Tertio debet crescere in exercitatione operum virtutis. **Proverbiorum. iij. Semita iusti quasi lux splendida procedit et crescit usque ad profectum diem. id est. die mortis. que est profecta dies. Hodie enim non est profectus dies. quia interdum habemus lucem gratie. interdum tenebras culpe. quia nunc boni nunc mali sumus. Quarto debet crescere in profectioe charitatis quo ad deum. **Aphe. iij. Veritatem autem facientes in charitate crescimus in illo. Berni. Qui habet magnam charitatem magnus est. quod parua paruus est. et quod nullum nichil est. i. Cor. xij. Si linguis hominum loquar. etc. Et sequitur. nihil mihi prodest. Quinto debet crescere in amore voluntarie paupertatis. **Gen. xij. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Quod tunc fit quando homo quanto ulterius tanto plus diligit paupertatem propter deum. Sexto debet crescere in puritate castitatis. erga seipsum. **Matth. xj. Considerate lilia agri quomodo crescunt. Lidorum lidorum significat castitatem fidelium. Septimo debet crescere in virtute pietatis quo ad proximum. **Job. xxxj. Ab infantia mea creuit mecum miseratio. Tria autem faciunt hominem crescere. scilicet gratia benedictio. **Job. j. Operibus manuum eius benedixisti. et ideo possessio eius scilicet virtutum creuit in terra. Secundo doctrina eruditio quod lac puerum crescere facit. **i. Pe. ij. Quasi motu geniti infantis lac concipiscite. ut in eo crescat. Tertio tribulatio patiens facit crescere sicut aqua arborum. **Exo. j. Quato ma-********************

gis opprimebant filij israel. tunc magis cresce-
bat. **D**e scdo qno dicitur proficere homo
dicitur **Luce. ij.** Quis proficiebat apud deum. scilicet
per bonam et rectam intentionem. Et apud homines
per exempli exterioris ostensionem. Tunc sicut
nobis necessaria est vita nostra. ita proximis
nostris fama nostra. **xij. q. i. nolo.** Et ideo apostolus
ait. **Providetes bona non tamen coram deo. sed**
etiam coram omnibus hominibus. Sed certe pauci sunt
hodie qui ita proficiant. cum multi potius deficiant.
Idcirco rideamus que impediunt homines. Septem
sunt que impediunt homines a spirituali profectu.
Primum igitur est presumptio sufficientie. sicut
in illo qui dicit sibi. satis est iam nihil tibi de-
est. **De quo in psalmo. Ego dixi in abundantia**
mea non movebor in eternum. Sed tales de-
pmitteunt cito cadere. **Unde sequitur. Auertisti**
faciem tuam a me et factus sum perturbatus. Secun-
dum est virum lassitudinem. quando enim diu labo-
ravit homo in bello spirituali. post tamquam visus
fatigatur et lassescit. **Talis fuit Helias qui pe-**
nitenti per medio anime sue. ut moreretur. Sed
certe apostolus docet huic obviare. Hebre. xij.
Recogitate enim qui talem sustinuit a peccato-
ribus adversus semetipsum contradictos. ut non
fatigemini ante visus deficientes. Tertium
est occursum adversitatum. Iuxta illud. Uti
na mortui essemus. Psal. cxxij. Talibus enim
maiora occurrunt temptamenta. Sed audiatur ta-
les qui fidelis deus est qui non patitur vos tempta-
ri super id quod potestis. I Cor. i. Quartum geli-
cidium tepiditatis qui perstrigitur et non permittit flo-
re vel fructu egredi. **De quo puer. xxvj. Dicit**
piger. leo est in via. Job. xij. ledet quasi vinea
in primo flore. Quod tunc fit quando in talibus non duntaxat
desideria bona roborant. Quintum est occu-
pationem spiritualium. De h. i. Reg. xvij. figura quoque
David in armis Saul non potuit pcedere.
Job. Path. xij. di. Si vis proficere evadere
et videre omnia. Quod cum audisset abiit tristis.
Secundum est erubescencia seculi. De h. Job. yj.
Venerunt visus ad me et pudore coopti sunt.
Septimum est vilescencia spiritualium. De h. Ru-
meri. xxj. Anima nostra nauseat. Sunt autem
ecce verso septem qui innant homines ad profectum.
Primum est existimatio proprie imperfectionis
Job. xj. Tu te presumptum putaveris orieris
et incidet. Secundum est pudor defectionis
Heri. Non proficere. defecere est. Diere. yj.
Facti sunt retrovisi. Tertium est timor amif-
sionis **Path. xxj. talibus dicit. Tu qui non habes et quod**
videt habere auferet ab eo. Quartum scue-

ritas exactiois. **Repetit enim dominus talentum**
cum usura. Luc. xij. Quare non dedisti pecu-
nia mea ad mesam. Quintum hostium multi-
tudo et fortitudo. **Unde dicitur homo laborare ut**
sit fortis et armatus pro eos. Ephe. yj. Non
est nobis colluctatio adversus carnem et san-
guinem. sed adversus rectores tenebrarum hanc.
Sextum propriam magnitudinem quod magis dabitur ma-
gis laboranti. **I Cor. iij. Unusquisque mercedem**
sua recipiet secundum suum laborem. Septimum brevit-
tas temporis concessi ad proficiendum **Eccl. ii.**
Quocumque facere potest manus tua instanter
operare.

Dixi tertio quod in in verbis pre-
missis tangit ple-
nitudo virtutum christi incomparabilis. cum dicitur
Plenus sapientia et gratia dei erat in illo. Duo
dicitur de christo. Primo quod erat plenus sapientia
Secundo quod gratia dei erat in illo. **Plenus** sapientia
fuit. quod ipse sapientia est dei patris per quem facta
sunt omnia **Prover. viij. Tu** eo eras circum circa con-
pones. **Et permittit. Tu** preparabas celos
aderas. **Et de multis alijs. Tu** apostolus dicit.
quod ipse est in quo sunt omnes thesauri sapientie et scie-
ntie dei absconditi. **Et sic merito Jacobus dicit.**
Si quis indiget sapientia postulet eam
a deo. Iaco. i. Bene dicit a deo. non a mun-
do. non a carne. non a dyabolo. **Non** est hec
sapientia de sursum sed est naturalis terrena
et dyabolica. **Animalis** est in luxuriosis qui
torum intellectum ad voluptatem converterunt.
Qui melius sciunt bonifare corisare et blis-
dum quam orare aut coram deo flectere. **Terre-**
na sapientia est in avaris qui facilius sciunt
discurrere decem miliaria ad foras quam decem
passus facere ad ecclesiam choros. **Dyabolica**
sapientia est in superbis qui melius sciunt copone-
re capitis flores quam animi mores. **melius**
sciunt ornare corpus quam animam. **Isti** ergo tales
non sunt pleni sapientia christi. sed ab ea vacui.
et sunt pleni sapientia dyaboli. **Sunt** autem diversimodum
si diversimode pleni diversis vicijs. **Primum**
quidam sunt pleni dolo per occultam cordis
machinationem **Eccl. i. Cor** tuum plenus est
dolo. **Alii** pleni maledictione per sermonis
severitatem. **ps. Quos** maledictione per operationem.
ps. Repleti sunt iniquitate per operationem.
ps. Repleti sunt iniquitate et impietate sua.
Alii pleni ypocrisis per sanctitatis simulationem.
Path. xxij. Verbis ypocrite qui in se est.
Alii pleni iniquitate et omni spurcicia. **Alii** pleni
cupiditate per avaritiam **Roz. i. Repletos**

¶ **D**ñica infra octa. Epiphanie

omni iniquitate et malicia et auaricia. Alij pleni adulterio p carnale voluptate. ij. Pet. j. **D**ij sunt oculos plenos habentes adulterij et incessabilis delicti. Alij pleni vino et ceruisia p ebrietate. **S**apie. ij. **V**ino p̄cio/so nos impleam. Alij pleni ira p indignatione. **L**uce. iij. **R**epleri sunt ira in synagoga hec audientes. Alij pleni supbia. **S**icut legit de **A**nthiocho. i. **D**acha. it. q̄ repletus supbia spirabat in iudeos. **U**t igit isti pleni sint sapia xpi euacuet ista plenitudinem. **N**am vt dicit **A**ug. **S**i vis recipe qd nō habes. effunde qd habes. **N**ō em̄ mīrātūr vinū nouū in vres veteres. **D**inc apostolus horat dicens. **E**spurgate vetus fermentū vt sitis noua cōspertio. **F**uit etia xps plenus gr̄a. **J**uxta illud **J**oh. j. **V**idim⁹ cū plenus gr̄a. **E**t quō nō plenus q̄ nō ad mēsurā recepit gr̄az sed ad abundantiam et redundantiā. **N**am est via veritas et vita. **I**p̄e est om̄ib⁹ om̄ia factus. attulit veritatē vt doctor. mānuerudine vt liberator. iusticiā vt cognitor. inq̄t **A**ug. sup **J**oh. **E**t ideo ip̄e est fons om̄iū carismatū vt utū dono rū et gr̄az. **S**icut mare om̄i fontū et flumīnum origo. inq̄t **B**ern. sup cantica ser. xvj. **R**ogem⁹ igit vt nobis aliquā stillā sapiētie et gr̄e sue impartiri dignet⁹ quaten⁹ per gratiā eius possim⁹ puenire ad gloriā. **A**d quā nos pducatur pater et filius.

¶ **D**ñica infra octauas Ephe. l.

Sermo. xvi

Quom̄ factus esset
Chs annoz duodecim. **L**uc. ij. ca.
Postq̄ mater sancta ecclā descripsit nobis infantia nri saluatoris in dñi/ca p̄cedenti. **N**ūc in ista dñica intendit nobis describere puericiā eiusdem ostendendo que q̄nta et q̄lia xpus egit in etate duodecim annoz quō vicz audiebat doctoz et iudeoz attentissime et r̄ndebat illis prudētissime. **L**uius figura habet. j. **R**egum. iij. **U**bi **S**amuel indicauit visionē **D**eli sacerdoti seniori et euenit sermo ei⁹ in israel que renelaucrat ei dñs. **S**amuel interp̄rat postulat⁹ a deo et significat xpm qui postulat⁹ fuit a sanctis patrib⁹. **J**uxta illud. **E**mitte agnū dñe donatorem terre. **P**ic ergo **S**amuel. i. xps indicauit et manifestauit visionē. i. sapientiam quā vidit i abscondito p̄silio dei patris. **J**uxta illud **J**oh. **Q**ue/

cūq̄ audiui a patre meo nota feci vobis. **H**oc autē xps p̄cipue fecit in etate puerili ip̄is sacerdotib⁹ iudeoz quoz figuram tenuit **D**eli sacerdos. et euenit sermo prout dixerat eis xps. qz om̄ia impleta sunt i iudeis quecūq̄ erāt dicta a xpo. **J**uxta illud. **N**on p̄teribit generatio hec donec omnia fiant. **L**uce. xi. **S**imile etiā habet in figura **D**aniel. ij. vbi **D**aniel adhuc puer loq̄t sapientiā inter sapientes babilonis. inter p̄terās omnia somnia regis. **D**aniel puer significat xpm. sapientes babilonis significant sacerdotes et doctozes iudeoz. **B**abilon em̄ p̄fusio interpretat⁹. et apud iudeos tūc omnia erāt cōfusa in ordine suo. eo qz celestib⁹ p̄ponebant terrena et derelicto deo adheserūt dyabolo. **J**uxta illud **J**oh. viij. **U**os ex patre dyabolo estis. **U**nde d̄ ip̄is potuit dici illud ps. **C**ōfusi sunt. qm̄ deus spreuit eos. **Q**uā autē **D**aniel interpretatus est somnia regis significat qz xpus diuites huius seculi q̄ in diuitijs q̄si somniant longā vitā et tñ breuiter viuūt. et quib⁹ dyabolus et mūdus p̄mittit delicias. et soluit miseras cum exurrexerint de somno mortis. **T**ales xps somniantes veniēs docuit dicens illud **L**uce. xxi. **F**acite vobis amicos de māmōna iniquitatē. **E**t iterz. **D**iuces difficile intrabit rē. **E**t de hac doctrina saluatoris quā cepit facere anno puericie sue duodecimo. hodiernū loq̄t euāgelii. **D**e q̄ loq̄vestre charitati intēdo sed qz sine gr̄a saluatoris nri ista facere nequeo. cū dicat **B**ern. sup cantica ser. xij. **S**ic origo fontū et flumīnū mare est. ita vt utuz et scīaz dñs xpus. **Q**uis est em̄ dñs nisi ip̄e rex gl̄e xps. **E**t iuxta canticū anne **I**p̄e ē dñs scīaz dñs. **U**t igit de h̄ fonte gr̄e diuie aliquid hauriam⁹ ad matrē gr̄e pm̄i recurrā. salutātes eam voce amena dicētes ei **A**ue gr̄a plena. **I**n euāgelio p̄nti tria describūtur. **P**rimo namqz describit⁹ xpi a parentib⁹ suis amissio. cū d̄. **Q**uom̄ esset ihs duodecim annoz. **S**ec̄do describit⁹ eius inuētio. cū subdit⁹ **F**actū est autē. **T**ertio describit⁹ tur eius humilis et mitis subiectio. cū additur. **E**t descendit cū illis.

Dixi primo qz in prima parte euāgelij describitur xpi a parentib⁹ suis amissio. cum d̄. **Q**uom̄ esset ihs annoz duodecim. **P**ro q̄ sciendū qz licet multe fuissent solēnitates et